

Panie Przewodniczący!

Szanowni Delegaci!

Panie Marszałku,

Dostojni Goście,

Bardzo dziękuję w imieniu własnym, kierownictwa Państwowej Inspekcji Pracy, a przede wszystkim kadry inspektorskiej za zaproszenie do udziału w VI Kongresie Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

Swoje wystąpienie pragnę rozpocząć od złożenia serdecznych gratulacji dla Pana Jana Guza rozpocząć od gratulacji dla Pana Jana Guza nowo wybranego Przewodniczącego Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

Równie serdeczne gratulacje składam wybranym członkom Prezydium.

Życzę Państwu, pomyślnego zrealizowania programu i priorytetów przyjętych podczas obrad Kongresu. Wyrażam nadzieję, że kwestie przestrzegania praw pracowniczych a także bezpieczeństwa i zdrowia w pracy będą nadal miarą skuteczności naszego współdziałania.

Szanowni Państwo!

Związki zawodowe są dla inspekcji pracy bardzo ważnym partnerem w działalności na rzecz tworzenia bezpiecznych warunków pracy i ochrony praw pracowniczych. Mam wieloletnie doświadczenie w pracy związkowej. Ono daje gwarancję, że instytucja, którą mam zaszczyt kierować będzie bardziej otwarta na wnioski, spostrzeżenia i sugestie związkowców, dotyczące rozwiązywania problemów w relacjach między pracownikiem a pracodawcą. A spraw wymagających naszej szczególnej uwagi jest ciągle bardzo dużo. Mimo oznak poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy takich jak spadek liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy czy poprawa wskaźnika zachorowalności na choroby zawodowe - analiza wyników naszych ubiegłorocznych kontroli pozwala zaledwie na umiarkowany optymizm.

Najpoważniejsze, a zarazem najbardziej dotkliwe naruszenia praw pracowniczych dotyczą niewypłacania wynagrodzeń i innych świadczeń, wynikających ze stosunku pracy. Stwierdziliśmy je w roku ubiegłym u około 56% skontrolowanych pracodawców. Pracownikom nie wypłacono w sumie ponad 122 mln zł, z czego inspektorzy pracy zdołali już wyegzekwować 89 mln zł na rzecz 78 tysięcy poszkodowanych pracowników!

Niestety, więcej mamy przypadków łamania przepisów o czasie pracy!

Z 49-ciu do 60% wzrosła liczba skontrolowanych pracodawców, którzy w sposób nierzetelny, krzywdzący pracowników, prowadzili ewidencję czasu pracy! Blisko 40% skontrolowanych w roku ubiegłym pracodawców przekraczało obowiązujące normy czasu pracy! Uważam, że główną przyczyną naruszeń przepisów o czasie pracy jest zatrudnianie zbyt małej liczby pracowników w stosunku do potrzeb danej firmy. Prowadzi to do przekraczania obowiązujących norm i nadmiernego obciążenia pracowników, co z kolei negatywnie wpływa na ich zdrowie i przyczynia się do wzrostu liczby wypadków w pracy.

Zdaję sobie sprawę, że ludzie oczekują od inspekcji pracy jeszcze większej skuteczności. Występujące na polskim rynku pracy patologie jak najbardziej uzasadniają te oczekiwania. Państwowa Inspekcja Pracy musi być urzędem skutecznym i co do tego nie ma żadnej wątpliwości! Większa skuteczność to jednoznaczne i bezkompromisowe doprowadzenie każdej kontroli do końca! To natychmiastowa i zdecydowana reakcja na każdy

sygnał o nieprawidłowościach w miejscu pracy! To wyraźna poprawa stanu przestrzegania przepisów prawa pracy w naszym kraju!

Dysponujemy wysoko wykwalifikowaną, specjalistyczną kadrą inspektorską. Wyniki naszych kontroli przynoszą znaczne efekty. Jednak skuteczność inspekcji znacznie się zwiększy, jeśli inspektorzy pracy otrzymają do dyspozycji dodatkowe instrumenty prawne. Należy wprowadzić ustawy rygor" natychmiastowej wykonalności" dla decyzji inspektorów nakazujących wypłacenie zaległych wynagrodzeń i innych świadczeń! Dochodzenie roszczeń z tego tytułu na drodze sądowej jest dzisiaj mało efektywne. Nieodzowna jest nowelizacja ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, zaostrzająca sankcje wobec pracodawców uporczywie łamiących prawa pracownicze!

Szanowni Państwo!

Dotychczasowe wyniki współdziałania między związkami zawodowymi a inspekcją pracy pokazują, że wspólny wysiłek na rzecz likwidacji patologii istniejących w stosunkach pracy przynosi konkretne rezultaty. Tylko w roku ubiegłym, na wniosek organizacji związkowych, nasi inspektorzy przeprowadzili 1 200 kontroli. Związki zawodowe zrzeszone w OPZZ przekazały 12% ogólnej liczby wniosków. Najwięcej skarg pochodziło z sektorów ochrony zdrowia i oświaty. Jedna trzecia wszystkich skarg złożonych przez związkowców dotyczyła niewypłacania wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy, a co piąta - nieprzestrzegania przepisów o czasie pracy i urlopach. Warunki pracy i nieprzestrzeganie przepisów bhp były powodem złożenia 15% skarg. Fakt, że w ponad 750/0 przypadków zarzuty związków zawodowych były uzasadnione, potwierdza celowość naszej współpracy. Uzasadniają ją również efekty naszych ubiegłorocznych kontroli.

Podjęte z inspiracji związkowców działania inspekcji, spowodowały wypłatę ponad 15 mln zł należnych wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy na rzecz pracowników, doprowadzenie do zawarcia wielu umów o pracę, przekazanie środków na fundusz socjalny, udzielenie zaległych urlopów, a w sferze bhp - zamontowanie na stanowiskach pracy nieodzownych osłon i innych zabezpieczeń.

Pragnę Państwa zapewnić, że nadal będziemy prowadzić, a nawet w miarę możliwości - rozszerzać działalność szkoleniową dla partnerów społecznych. W roku ubiegłym przeszkoliliśmy ponad 10 tys. związkowców, głównie w zakresie prawa pracy, ale też przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, oceny ryzyka zawodowego czy ustawodawstwa związkowego.

Kończąc, wyrażam nadzieję, że w naszej dalszej współpracy będziemy nie tylko kontynuować sprawdzone formy współdziałania, ale też tworzyć nowe płaszczyzny wzajemnych kontaktów.

Pozwolą Państwo, że na ręce Pana Przewodniczącego - w imieniu własnym, kierownictwa, pracowników Państwowej Inspekcji Pracy - złożę wszystkim członkom organizacji zrzeszonych w Ogólnopolskim Porozumieniu Związków Zawodowych życzenia zdrowia i pomyślności, a przede wszystkim satysfakcji i sukcesów w dalszej działalności związkowej.

Dziękuję za uwagę!

Bożena Borys-Szopa
Główny Inspektor Pracy